

Tanmateix el món camina

per JOSEP M.ª FRANCÈS

No tenim per què donar oïdes als esperits pessimistes, inclinats als mals averanys. Ells diuen, en tots els tons, que la civilització està perduda; que la raça humana és irredempta i que tornem, a pas de gegant, al punt de partida, que és la cova prehistòrica.

Fonamenten les seves afirmacions, els que així es planyen, en l'espectacle desolador que ofereix l'examen del món, en aquesta hora negra i desdibuixada. Arreu del planeta, hom registra violències i malvestats. Es maten els homes a l'Amèrica del Sud i a la freda estepa mandxuriana. Els musulmans d'una mateixa secta arriben a les mans i fan una petita guerra que costa alguns centenars de vides. Les grans ciutats de tot el món, París, Buenos Aires, Amsterdam, Santiago de Xile, s'agiten tumultuosament i reguen les pedres amb sang. Cuba, alliberada del tirà Machado, enlloc de viure assossegada i feliç, dóna la impressió d'un manicomi armat. Els Estats Units, el país de l'or, que li dèiem fins ara, s'encomana la crisi i veu topades frenètiques entre els seus soldats i els seus obrers. I com a coronament d'aquesta pel·lícula melodramàtica que és la convivència humana, en ple segle XX es desborden les neurosis i les hiperestèsies hitlerianes i donen al món un espectacle digne del Gran Turc, per no dir del mateix Atila.

I bé ¿Què? ¿Això implica la fi del món? Pobret del que s'ho pensi. Totes aquestes trifulques, grosses i petites, són baralles microbianes entre la immensitat del món. Si les vivim o en som protagonistes, la pròpia petitesa ens fa creure que la cosa té una importància descomunal. Però no ho creguéssiu pas. Tot el que s'esdevé a la terra, d'ençà que tenim ús de raó i tot allò que s'hi ha esdevingut d'ençà del quaternari, en aparèixer el primer home, no té més relleu que el que li dóna la nostra insignificància.

Som tan petits... El Pireneu ens sembla quelcom fantàstic, i no hem vist l'Himalaya! Doncs bé, l'Himalaya i el Pireneu, i totes les muntanyes del món, no són, a proporció, més sortides que les rugositats que acusa la superfície d'una pell de taronja. Ja veieu si és gran la terra! I aquesta terra, tan gran, és una bolva de pols, perduda en l'infinit, on els Observatoris cataloguen centenars de milers d'universos extraordinàriament més enormes...

Estúpida dèria, filla de la ignorància, la de l'home, o superhome, o cap d'Estat, que perquè obeeixen la seva veu uns quants miliars d'éssers, es creu, de bona fe, que és alguna cosa! Pobrissó!... No hi ha un Hitler, ni un Mussolini, ni un Napoleó, ni un Lluís XIV, ni un Cèsar, que pugui afegir un través de dit a la seva alçària, ni modificar d'una dècima la temperatura, ni impedir un ruixat, ni aturar un terratrèmol...